

La Segona República (1931-1936)

En primer lloc, després de la dimissió de Primo de Rivera, el 28 de gener de 1930, el rei Alfons XIII, va encarregar la formació d'un nou govern al general Dámaso Berenguer. Però el retorn al règim polític anterior a la Dictadura va ser impossible per tres raons: **la primera**, perquè els partits dinàstics, és a dir, el Conservador i el Liberal, estaven desprestigiats; **en segon lloc**, la opinió pública i la societat va identificar el rei amb la figura del dictador, això va desencadenar una gran impopularitat; **en tercer lloc**, les forces antidinàstiques van agafar la iniciativa i es van unificar, el seu punt de culminació va ser el **Pacte de Sant Sebastià (17 d'Agost de 1930)**, en el qual, es va portar a terme una aliança entre els republicans espanyols, catalans i gallecs, juntament amb monàrquics convertits. Els signants del Pacte de Sant Sebastià van decidir la supressió de la monarquia, la proclamació de la República i la creació d'un govern provisional. Aquesta estratègia per enderrocar la monarquia tenia els seus ciments en fer coincidir el 15 de desembre, la insurrecció d'algunes unitats de l'exèrcit, properes als republicans i una vaga general, que empitjorés la situació social espanyola.

Les dues etapes principals de la Segona República

En primer lloc, és important separar la Segona República en dues etapes principals: **el Bienni Reformador (1931-1933) i el Bienni Conservador (1933-1936)**. El Bienni Reformador comença amb el govern provisional del 14 d'abril fins al 28 de juny de 1933.

Bienni Reformador (1931-1933)

El govern provisional de la República, va estar presidit per Niceto Alcalá Zamora. Alhora, el govern va començar a actuar per millorar: en primer lloc, **el treball al camp**; en segon lloc, **l'educació**; en tercer lloc, **en l'exèrcit**; i per últim, **en les relacions amb l'Església**. Així doncs, pel que fa **al camp**, el govern va decretar la jornada de vuit hores i l'obligació de donar prioritat als jornalers per treballar a les finques de la seva propietat; en segon lloc, **en l'educació**, es va decretar la creació de 6750 escoles i 7000 noves places de mestres.

Pel que fa a l'exèrcit, es va oferir als generals i oficials la possibilitat de jubilar-se amb el sou íntegre. Amb aquesta mesura es va aconseguir reduir el nombre de comandaments i de divisions.

En el terreny de l'església, vinculada a la monarquia, encara que es van fer esforços per millorar la relació, el govern no va poder evitar la crema generalitzada de convents i edificis religiosos a tot Espanya, fet que va deteriorar la relació. D'altra banda, el 28 de juny de 1931, es va portar a terme eleccions, considerades les menys corruptes fins aleshores a Espanya. Van guanyar les forces d'Esquerre i de Centre. Les Corts, sorgides de les eleccions del 28 de juny, van encarregar-se de redactar una nova Constitució, aprovada en 1931. Aquesta Constitució va reflectir els valors laics i esquerrans.

Així mateix, **el desembre de 1931 fins el novembre de 1933, es va establir el Govern Constitucional**. Alcalá Zamora, elegit president de la República, va encarregar a Manuel Azaña la formació de govern. La principal reforma que va dur a terme va ser la Llei de Reforma Agrària, segons la qual, a partir d'aquesta, moltes hectàrees i terrenys van passar a formar part del govern. Pel que fa a Catalunya, el govern de la República catalana, presidit per Francesc Macià, només va durar del 14 al 18 d'Abril de 1931. L'endemà de l'arribada a Barcelona de tres ministres del govern provisional de la República, els dirigents nacionalistes van renunciar a la sobirania nacional i a l'Estat Federal. És important remarcar que entre el 10 i 20 de juny d'aquell mateix any, es va enllestir un avantprojecte de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Aquest Estatut proclamava el dret de Catalunya a l'autodeterminació, defensant l'estructura de l'Estat espanyol com a federació de tots els pobles hispànics i definia el Principat com un Estat autònom dins la República Espanyola. El 1932, es va aprovar l'Estatut, encara que molt retallat respecte al projecte d'Estatut original. Per acabar amb Catalunya, és de gran transcendència l'elecció de Francesc Macià com a president de la Generalitat l'any 1932.

Bienni Conservador o Bienni Negre (1933-1936)

D'altra banda, el Bienni Conservador o Bienni Negre (1933-1936) es va iniciar després de la caiguda del govern de Manuel Azaña al 1933 com a conseqüència de tensions internes tant del partit com dels principals suports del règim.

Així doncs, durant el Bienni Conservador podem distingir dos partits polítics principals:

El primer, s'oposava amb llibertat al règim republicà i era integrat en la seva majoria per monàrquics, tradicionalistes o carlins. El segon, el principal partit va ser les **Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista (JONS)**, i a partir d'octubre de 1933, apareixerà la **Falange Espanyola, fundada per José Antonio Primo de Rivera**.

Així mateix, el 1933 es van portar a terme eleccions, segons les quals, van sortir vencedores les forces de Dreta i Centre, i va suposar una derrota significativa per els partits d'Esquerre. A Catalunya, va guanyar la coalició encapçalada per la Lliga. El president del govern va encarregar la formació de govern a **Alejandro Lerroux, líder del partit Radical Anticatalanista**. En aquest sentit, és important destacar la revolució d'octubre de 1934, segons la qual, després d'alguns mesos de la victòria de la Dreta, alguns sectors radicals del PSOE i de la UGT, van preparar una insurrecció armada que havia d'anar acompanyada d'una vaga general. El motiu pel qual es va defensar aquesta insurrecció va ser l'entrada de membres de la CEDA al govern de Lerroux a Catalunya. Malauradament, la revolució només va triomfar durant dues setmanes a Astúries. La Revolució Asturiana va ser durament reprimida per l'exèrcit d'Àfrica, liderat pel general Francisco Franco. D'altra banda, a Catalunya, després de la mort de Francesc Macià al 1933, Lluís Companys va ser elegit president de la Generalitat.

En 1933, Catalunya estava sotmesa a constants tensions socials, tant al camp, amb el conflicte entre els rabassaires i els propietaris, com en la indústria, amb l'aixecament anarquista de l'Alt Llobregat.

Durant l'any 1934, es va aprovar al Parlament la Llei de Contractes de Conreu, amb què es pretenia impedir que els rabassaires fossin expulsats de les terres que conreaven. Quan anteriorment parlàvem de la revolució de 1934 a nivell espanyol, la reacció de Companys no es va fer esperar, va proclamar l'Estat Català. Malauradament, la població no va suportar de manera ferma aquesta proclamació i l'Estatut d'Autonomia va ser suspès, el govern de la Generalitat empresonat i condemnat a trenta anys de presó.